

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 60.—

Pe o jumătate de an Lei 30.—

Pentru America 3 dolari pe un an întreg

Redacția și Administrația:

Sibiu, str. Mitropoliei (Măcelarilor) No. 12
(lângă poșta)

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Mitropoliei (Măcelarilor) No. 12

Prețul inseratelor:

Un șir petit 4 Lei pentru fiecare publicare

Răspuns la o întrebare^{*)}

de Dr. I. LUPAȘ, deputat.

Se zice, că la cârma României întregite s'ar găsi în zilele noastre un guvern „liberal”. Vor mai fi oare oameni naivi cari să dea crezământ acestei vorbe deșarte?

Liberalismul înseamnă în istoria cuceririi și acțiunii politice a timpurilor moderne respectarea sinceră și deplină a libertăților cetățenești, clasificate de obicei în următoarele trei categorii:

1. libertăți individuale acordând însului dreptul și impunând statului datoria să asigure persoana, averea și munca cetățenilor, dându-le totodată posibilitatea de a-și agoni traiul în mod nestânjenit prin măsuri prohibitive anahronice și inutile;

2. libertăți sociale, asigurând fiecărui cetățean dreptul de a se cultiva în limba sa, de a-și păstra credința, de a se instrui conform voinții și înclinațiilor sale, de a participa la întruniri publice, la acțiuni social-culturale și economice;

3. libertăți politice, cari constituie condițiile și garanțiile constituționale ale celorlalte două categorii de liberali.

Între acestea se consideră dreptul de vot obștesc, reprezentanța națională, responsabilitatea guvernului, independența justiției și libertatea cuvântului.

Cum a respectat și cum respectă actualul guvern din București aceste libertăți cardinale ale cetățenilor?

Pentru totala lipsă de respect a libertății individuale va fi suficient să reîmprospătăm cazurile cunoscute cu arestarea deputaților Ion Mihalache, dr. Dumitru Manu și a dr. ului Lazăr Popovici din Sibiu. La o întrunire populară deputatul Mihalache a fost arestat de jandarmi din ordinul prefectului, cu toate că nici prefectul, nici ministrul nu are drept să aresteze pe cetățeni, cu atât mai puțin pe reprezentanții poporului, apărați și de așa numita „imunitate parlamentară”. Când i-s'a cerut ministrului de interne socoteala pentru această fărădelege, el a însărcinat cu ancheta pe acelaș prefect care săvârșise fărădelegea, iar în parlament nu s'a sfiit să spună, că deputatul Mihalache nu ar fi fost arestat de jandarmi, ci s'ar fi arestat el însuși numai de dragul de a avea prilej să facă mai târziu agitație contra guvernului pe această temă... dar deputatul dr. Dumitru Manu a fost arestat de jandarmi la Buftea, brutalizat și exortat la București.

Cazul dr. ului Lazăr Popovici din Sibiu e și mai concludent. După ce tribunalul competent constatare, că nu există nici un motiv de urmărire contra acestui bun și entuziast

român, alt tribunal din al treilea județ l-a deținut, din ordinul ministrului de justiție, în mod cu totul ilegal.

Astfel a stat omul absolut nevinovat mai bine de o lună de zile în arest preventiv, din ordinul ministrului de justiție, a cărui elementară datorie ar fi fost să apere legea și dreptatea, iar nu să le calce în picioare.

Cazuri de acestea s'ar mai putea cita cu duimul, căci ele se repetă zilnic, făcând ca libertatea individuală a cetățenilor să devină, sub actualul guvern „liberal”, aproape iluzorie.

Dar, poate respectă guvernul acesta a doua categorie de libertăți publice: libertățile sociale?

Felul anarhic, cum a procedat și procedează membrii guvernului „liberal” cu autoritățile bisericii „dominante”, ca și cu ale bisericilor minoritate în chestia școalelor confessionale, arată că actualul guvern nu are nici ideea cea mai palidă despre însemnătatea și sfîntenia acestor libertăți cetățenești, pe cari nu vrea nici să le înțeleagă, nici să le garanteze în mod constituțional, ci tinde să le distrugă fără a se gândi la incalculabilele urmări de ordin moral și politic, proprii a sdruncina adânc liniștea țării în lăuntru și a-i compromite total prestigiul în afară.

Tot astfel neglijența și reauavoință, cu care tratează presa și chestiunile culturale, e un indiciu, că actualul guvern lipsește de la împlinirea datoriei sale de a pune cetățenilor la îndemână toate mijloacele necesare spre a se putea instrui și cultiva în deplină libertate.

În ce privește, în sfârșit, libertățile politice, — aceste condiții și garanții fundamentale ale vieții constituționale — actualul guvern a săvârșit împotriva lor cele mai înfiorătoare atentate; a dat poporului dreptul de vot obștesc pe hârtie, pentru ca în realitate să-l despoaie de el cu ocazia alegerilor din primăvara anului 1922, a falsificat reprezentanța națională prin „operația” nocturnă a urnelor, ca să impună țării o „constituție” la adăpostul baionetelor, a călcat în picioare principiul responsabilității ministeriale, a luat în bătaie de joc independența justiției și a stânjenit libertatea tiparului și a întrunirilor.

Există vre-un domeniu al vieții de stat, în care actualul guvern „liberal” să fi procedat în conformitate cu principiile adevăratului liberalism?

Nu și-a pierdut el oare cu desăvârșire

dreptul de-a se numi sau de a pretinde să fie numit guvern liberal?

Această pretenție nu poate să producă decât zămbete dureroase și adâncă mâhnire în sufletul cetățenilor așa de cumplit deziluzionați în optimismul lor pripit, delativ la mult trîmbițata activitate salvatoare a „competențelor și notabilităților” pseudoliberalale.

Cu părere de rău trebuie deci să constatăm, că țara noastră nu are în timpul de față un guvern despotice, total lipsit de respectul legilor, ca și de simțul dreptății, al cuviinței și înțelegerii pentru libertățile individuale, sociale și politice ale cetățenilor României întregite.

Odiñoară regele spartan Demaratos, întrebând de un cetățean netrebnic, cine este spartanul cel mai veritabil, a răspuns cu somnificativele cuvinte: „Cele ce se aseamănă mai puțin cu tine”. Tot astfel, României întregite dacă i s'ar pune din partea actualilor guvernanți „liberali”, întrebarea, spre cine poate să-și îndrepte nădejdea unei cărmuiri mai bune, ar răspunde, fără șovăire și într'un singur glas: „spre cei ce seamănă mai puțin cu voi!”

Situația internă

Parlamentul și senatul nici nu s'a deschis bine și a și luat vacanță pe 10 zile, până M. Sa Regele se va întoarce dela botezul principelui moștenitor jugoslav. Motivul pentru care s'a închis parlamentul a fost numai pretext, ca în timpul acesta să se poată liniști spiritele din partidul liberal, cam turburate prin schimbarea de miniștri ce vrea să o facă prim-ministrul. Ziarele bine informate aduc știrea, că schimbarea unor minистри e deplin hotărâtă. A doua zi după sosirea M. Sale din Belgrad noii minистри se vor prezenta să depună jurământul, ca deschiderea parlamentului să se facă cu ministerul înprospătat. Vezi doamne o parte din minистри ce vor fi schimbați s'au ostenit și le trebuie odihnă. Țara din toată această schimbare nu va câștiga nimic. Mai bine spune acest lucru dl Ștefan Cicio-Pop fost ministru, într'o declarație ce a făcut-o, când a fost întrebat, ce crede despre remaniere:

„Cred că nu prezintă nici o importanță. Nimic nu se va schimba nici în bine, nici în mai rău, dacă X, va veni în locul lui Y, când între fostul și viitorul ministru nu e nici o diferență de concepții... Partidul Național va avea aceeași atitudine ca și în trecut. Sistemul neschimbându-se, nici atitudinea față de el nu trebuie să se schimbe.”

Nu putem trece cu vederea peste importanțele declarației ale dlui Cicio-Pop, în care vorbește despre situația Partidului Național în țară:

^{*)} Publicăm acest articol din ziarul „România”

„Situația Partidului Național e din ce în ce mai bună. În Ardeal e azi tot atât de popular, dacă nu chiar mai popular, decât înaintea războiului. Toate încercările liberalilor și averescanilor de a rupe elemente dela noi pentru a-și forma organizații proprii în Ardeal, n'au reușit.

„In vechiul Regat ne organizăm pe zi ce trece, tot mai temeinic și tot mai solid“.

Neînțelegerile și slăbirea ivită în rândurile partidului liberal, a dat un prilej minunat de atacuri din partea partidelor din opoziție în special a partidului național. Nu e zi în care guvernarea proastă a liberalilor să nu fie strajnic scărmanată în ziarele partidului național, încât impresia generată în țară e, că zilele guvernului liberal sunt ca și numărate.

Partidul averescan, care își mai zice și al poporului a ținut de curând un congres general la Chișinău (Basarabia). Acest congres a fost o nouă dovadă a slăbirii acestui partid. Nu știu prin ce înțelegeri, țărani au fost aduși la congres, cu sprijinul vădit al administrației liberale. Grupa fostului ministru Argetoianu a suferit mare înfrângere la alegerea comitetului contral al partidului averescan. Din această cauză organizațiile din vreo 10 județe din vechiul regat nici nu și-au trimis reprezentanți la congres. La întoarcerea dlui Argetoianu din străinătate, se prevede ruperea definitivă din partid împreună cu toți partizanii ce-i are.

După cum se vede din toate acestea, viața politică internă e foarte agitată și ne putem aștepta la întorsături mari.

Ultimile întâmplări din Germania

Politica guvernului Stresemann. — Teama desmembrării Germaniei și izbucnirea unui războiu intern.

Germania e în mare ferebere. Prin vîntarea guvernului lui Stresemann la putere întreagă lumea și-a pus cele mai mari nădejdi, că conflictul între Franța—Belgia și Germania se apropie de un sfârșit. Toți erau încrezători într'un sfârșit bun, de înpăciuire deplină cu Franța și încă în așa formă ca Germania să iasă cu câștig, refăcându-și situația economică internă atât de zdruncinată în ultimul timp, mai ales dela ocuparea Ruhrului încoace. Speranțele, după rezultatele de până acum, se arată a fi sub așteptări, dacă nu chiar contrare. Incercarea diplomatică cea dintâi a fost făcută printr'un memoriu ce guvernul german l'a înmănat prin reprezentanții săi, guvernului francez și belgian, în care se arăta situația economică a Germaniei și a datoriei ce trebuie să le predea în natură. Incercarea n'a dus la nici un rezultat. Poincarē, prim-ministrul Franței a răspuns, că nu începe cu guvernul german nici o discuție până nu va înceta rezistența pasivă, adică reluarea lucrului în ținutul Ruhr și plățirea ratelor de datorii în natură.

De curând Stresemann după acest răspuns, se pregătește să facă noi propuneri, însă nu direct guvernelor, ci comisiei de reparațiuni din Paris, în care fiecare din marile puteri își are reprezentanți în permanență.

Înainte de a fi ajuns să fie formulate aceste noi propuneri, conținutul cărora încă e necunoscut, au izbucnit tot mai mari neînțelegeri între guvernul central din Berlin și guvernele celorlalte provincii germane. Trebuie să se știe, că Germania e compusă din mai multe provincii mai mari și mai mici,

dintre cari cele mai mari au guvernele lor proprii, cum înainte de 1918 aveau chiar și rege separat. Conflictul cel dintâi s'a iscat între guvernul central și Saxonia, fiindcă comandantul militar din Saxonia (armata e comună și supusă guvernului Central) a cerut guvernului Saxon să-l desaprrobe pe ministrul comunistilor din Saxonia, care a ținut o vorbire ațățătoare muncitorilor, îndemnându-i la răscoală. S'a și dat din Berlin porunci ca să se disolve toate organizațiile comuniste din Saxonia. Fiindcă la început guvernul Saxon s'a cam împotrivit, s'au luat măsuri energice militare. Disolvându-se aceste organizațiuni, conflictul s'a aplanat. Nici nu s'a potolit bine acesta, când a izbucnit altul, deastădată cu Bavaria. Un general a refuzat să execute un ordin primit dela ministrul de războiu din Berlin, spunând, că el nu cunoaște altă autoritate afară de șeful guvernului bavarez dictatorul von Kahr. Ministrul de războiu s'a plâns guvernului bavarez și acesta i-a răspuns la fel, zicând, că ei au rupt orice legătură cu guvernul din Berlin pe care nu-l mai recunoaște ca superior. Cu un cuvânt s'au declarat ca rupți de Germania. declarând și armata ca a lor. Incercările de până acum de a aplană acest conflict n'au dat nici un rezultat satisfăcător. Neînțelegeria aceasta are ascunzișuri politice, ce se vede mai bine din proclamația dată de Berlin, în care fapta guvernului bavarez e numită o „trădare mizerabilă“. Nu s'au lăsat mai prejos nici bavarezii, declarând tot într'o proclamație că ei n'au de gând să se rupă de Germania, ci numai se opun politicii anti-naționale ce a întronat-o guvernul Stresemann și partizanii lui. Guvernul central e gata să pornească cu armata contra Bavariei neascultătoare.

Evenimentul cel mai grav pare a fi însă proclamarea republicei în provincia Renania (partea din Germania, care e vecinică cu Franța și Belgia), ceea ce înseamnă ruperea de Prusia.

Cum am spus la început, Germania e în mare ferebere. E aceasta un protest al diferitelor provincii contra politicii actualului guvern, sau e numai continuarea luptei, ce urmează neîncetat dela războiu încoace, între imperialiști și republicani socialiști în mîna cărora e azi puterea fără ca să poată face față greutăților cu cari luptă Germania de azi?!

Politica externă

Anglia. Întreagă lumea așteaptă rezultatele conferinței de curând întrunită la Londra a prim-ministrilor tuturor țărilor, cari compun „marele imperiu britanic“ adică Anglia cu toate coloniile ei și țările alipite ca Irlanda, Canada, Australia, Nouă Zeelandă, Africa de sud, India etc. Din 1921 nu s'a mai întrunit o astfel de conferință. Se vor lua hotărîri referitoare la politica internațională și cu deosebire privitor la viața economică, industrială și comercială a marelui imperiu. Anglia suferă astăzi de cel mai mare somaj ce l-a avut vreodată, ceea ce înseamnă, că mai bine de un milion de lucrători de fabrici sunt fără de lucru. Din cauza prețului prea urcat al banilor englezi, mărfurile produse în Anglia nu se pot vinde în alte țări. De aici încetarea lucrului sau reducerea lui în multe fabrici. Această conferință în primul rând de acest lucru se ocupă. S'au și făcut propuneri, ca acești lucrători să fie trimiși în celelalte țări ale imperiului, acolo unde li-se poate da de lucru, ca pe încetul să fie ușurat somajul.

Cehoslovacia. Președintele republicei Masarik, a plecat la Londra și Paris, însoțit de ministrul de externe cehoslovac Beneš. În lumea politică li se dă mare însemnătate acestor vizite politice.

Polonia. Cei cari din orice turburare mai mare în Europa văd începutul unui nou război, au și început să vorbească de Polonia, că concentrează trupe la granița dinspre Rusia, ca să pună stavilă armatelor bolșevice rusești, cari ar voi să dea ajutor comunistilor germani, ba chiar să declare război Rusiei, la un caz că izbucnește un războiu intern. Guvernul polonez a desmintit această știre.

În Grecia se fac din nou alegeri, fixate pe 2 Decembrie, iar la 20 Dec. se va întruni parlamentul. Publicarea noilor alegeri a dat prilej la noi nemulțămiri. Grupa ofițerilor de rezervă, sprijiniți și de ofițeri activi, cer înlocuirea actualului guvern pe timpul tinereii alegerilor, ca să se poată face libere și nu sub presiunea guvernului. În patru garnizoane a izbucnit revolta, ceea ce a forțat guvernul să declare stare de asediu. Așa o pățesc țările în cari militarii fac politică, în loc să-și vadă de militarie.

Bulgaria. Liniștindu-se mișcările comuniste, cari au dat de lucru guvernului bulgar, ministrul de externe a întreprins o călătorie politică la Londra, Paris și Roma, expunând în tot locul situația în care se află Bulgaria. După declarațiile făcute ziarelor, această călătorie a avut deplin succes, înprăștiind în primul rând bănuelile de neîncredere ce se răspândise în străinătate contra Bulgariei, mai ales, după răscoala comunistă. Bulgaria se arată a fi pornită spre o dezvoltare pașnică. Se vorbește chiar, că și regele Boris al Bulgariei, va face vizită la mai multe curți domnitoare, cu gândul să se însoare.

Botezul principelui moștenitor al Iugoslaviei

În ziua de Duminecă 21 Oct. s'a săvârșit cu regească solemnitate, botezul religios a micului principe moștenitor al Sârbiei. Botezul s'a făcut în capela palatului regesc din Belgrad, în fața întregii noastre familii regale, a reginei Greciei, a ducelui și ducesei de York (Anglia) și a unui număr mare de principii și principese străine. Principele a fost dus din palat până în capela de reprezentanții armatei voevodul Stepanovici, un admiral și un colonel invalid. Aici a fost luat de Regina României și principesa moștenitoare Elena și desfășat și apoi predat nașului, Ducelui de York. Serviciul divin a fost oficiat de patriarh și mai mulți episcopi. Prin scufundare de trei ori în apă se botează dându-i-se numele de Ștefan (Dušan) Petru. Regina noastră i-a pus după gât o cruciuliță de aur. Ceremonia religioasă s'a încheiat cu semnarea actului de botez făcută de patriarh, regele și regina Iugoslaviei, a României, a nașului ducele de York și arhiepiscopul palatului.

După ceremonie au urmat felicitările oficiale. Acest eveniment a fost sărbătorit cu bucurie în întreagă țară. În capitala țării în momentul săvârșirii botezului s'au tras clopotele la toate bisericile, iar din Cetate salve de tunuri. Seara retragere cu torțe și un mare concert de gală.

A doua zi, în aceeași capela a avut loc căsătoria religioasă a principelui sârb Paul vărul regelui Alexandru, cu principesa Olga a Greciei, sora principesei noastre moștenitoare. Slujba religioasă a fost oficiată tot de patriarhul sârbesc, fiind de față tot acei înalți oaspeți ca și la botez. După cununie a urmat un prânz de gală la palat.

INFORMAȚIUNI

Deschiderea Universităților. După multe șovăeli s'a hotărât în sfârșit să se deschidă și Universitatea din Iași pe ziua de 1 Nov. Deschiderea se va face cu mare solemnitate. Serviciul divin va fi celebrat de Mitropolitul Moldovei. Profesorul Minea va ține o conferință. De cumva studenții vor refuza să ia parte la cursuri, autoritățile vor lua măsuri în consecință. La Cluj, universitatea s'a deschis. Toate cursurile anului prim au început regulat. La facultatea de medicină, unde au fost buclucurile anul trecut, profesorul Papilian a ținut o cuvântare despre drepturile și datoriile studenților, îndemnându-i la muncă și corectitudine.

Preoții ortodocși din Transilvania, s'au întrunit la un mare congres, în Arad, pe ziua de 24 Oct. Deschiderea congresului s'a făcut cu obișnuita solemnitate, prin dl Ciuhandru, președintele asociației clerului ortodox din Mitropolia Ardealului. După cuvântul de deschidere a vorbit Mitropolitul Ardealului, Episcopul Pap, Archimandritul Scriban, dnii Goldiș, Ienciu, Păcățean etc. În ședința a doua s'a cetit din partea dlui Cioroianu protopop, conferința „Cum am putea duce pe Cristos în mijlocul credincioșilor noștri”, după care s'a născut o foarte interesantă discuție, la care au luat cuvântul Mitropolitul Ardealului, Archimandritul Scriban, dl Goldiș etc. Congresul continuă.

O deputațiune de țărani din Pecica Română, județul Arad, s'au prezentat la prefectul județului, plângându-se în contra feliului nedrept, cu care s'a făcut împărțirea pământului expropriat. În loc să dea și la foștii voluntari, au dat la toți desertorii și la o mulțime de unguri, cari numai sânge n'au vărsat pentru țara noastră. Plângeri de acest fel sunt în mai multe părți. Zilele acestea a venit la Brașov un inspector din ministerul domeniilor, ca să cerceteze plângerea românilor din Brașov, cari pe nedrept au fost excluși dela împărțirea locurilor de case.

Învățătorii din București și județul Ilfov au ținut o adunare în București, în care printre alte hotărâri au cerut mărirea salariilor dela 1 Ianuarie 1924. Pentru ca să obțină acest lucru, vor încerca toate mijloacele, ca intervenții, memorii, iar dacă nu vor reuși la urmă să dimisioneze toți la o dată fixă. E teama, ca hotărârea aceasta să nu se întindă și la ceilalți învățători din țară, pornindu-se din nou în rândurile funcționarilor agitația pentru o nouă urcare a salariilor.

Consilierii comunali de pe timpul guvernului averescan, din Braila, au fost încă în 1920 dați în judecată, pentru luare de mită. Procesul ajungând numai acum la desbatere, cinci dintre foștii consilieri au fost condamnați la 3 luni închisoare, pe trei — între cari și un fost deputat — pe două luni, iar pe unul la 10,000 lei amendă. Condamnații au făcut apel.

Congresul comercianților dela sate. Pe ziua de 26 și 27 Octombrie e convocat în București congresul comercianților dela sate. Între principalele chestiuni ce se vor desbaterunt cele ce apasă mai greu comerțul: criza de numerar, precum și deplina libertate a comerțului. Despre desbaterile congresului vom da raport la timp.

La punctul de vamă Curtici, din nou s'a descoperit mari contrabande de mătăasă. Doi voiajori, cari au fost prinși, au spus numele comercianților, cu cari lucrau, ca cel

mai principal M. Duschnitz din Timișoara. Marfa aflată a fost confiscată, iar comerciantul a fost pedepsit cu 1 milion și 200 mii Lei amendă în bani.

Descoperiri de spioni. În timp scurt, zece zile una după alta, ziarele au adus vești despre prinderea mai multor spioni, la Sibiu, Brașov, Cernăuți, București, cari toți stăteau în legătură cu bolșevicii din Rusia. Toți cei amestecați în spionaj, sunt ofițeri din armata română, de naționalitate străini, germani și ruși. Cei din Cernăuți primeau plată regulată, lunară câte 8—10 mii lei, pentru spionajul ce-l făceau, stând în legătură cu spionii din Polonia. Nevasta unui maior, de naționalitate rus, arestat pentru spionaj, de teamă să nu fie și ea închisă, s'a omorât, aruncându-se din etajul al treilea al hotelului militar din București.

O femeie din Franța, la sfatul medicilor a lăsat să i-se ia sânge și să-l treacă bărbatului ei, care altfel ar fi fost în pericol de moarte. La o vânatoare bărbatul ei răniindu-se la un picior, s'a înveninat. Trebuind să-i taie piciorul, a pierdut atâta sânge de eră amenințat cu moartea. Neaasta lui, atunci s'a oferit să-i dea din sângele ei și așa a scăpat.

În Abrud s'a instituit un comitet sub președinția de onoare a Principesei noastre moștenitoare Elena, care să adune prin colecte, bani în toată țara, ca să se zidească un spital mare sub numele „Spitalul Moșilor Principesa Elena”. Dorim deplin succes la colectă și grabnică înfăptuire.

Un agent secret (detectiv) din Lugoj, cu numele Francisc Demeter, a fost descoperit, ca autorul unui mare furt de bani și lucruri de preț, în valoare de 200,000 Lei. Furtul a fost făcut în tovărășie cu o femeie, care fiind prinsă, l-a descoperit și pe tovarășul ei pe detectivul Demeter. De altfel acesta a mai fost amestecat și în complotul de spionaj din Arad, suferind câteva luni închisoare. Din închisoare a intrat în serviciul poliției. Bine își mai știe alege poliția oamenii! În legătură cu aceasta mai amintim, că la poliția de siguranță din Cluj încă s'au descoperit mari nereguli. Cercetările au fost făcute de însuși directorul general al siguranței din București.

Numărul gazetelor în România în anul 1922 a fost de 657. Dintre acestea scrise românește 471, iar celelalte în alte 12 limbi ale naționalităților. Împărțite pe provincii, au fost în vechiul Regat 383, în Ardeal și Banat 237, în Basarabia 35, Bucovina 23. Dintre orașe Bucureștiul are mai multe 98 românești și 19 în limbile minorităților. În Ardeal din cele 237 numai 107 sunt românești, restul de 130 sunt străine.

Știri teatrale. Turneul teatrului Național din București, sub conducerea dlui Dir. Ioan Marin Sadoveanu, va juca în teatrul orașenesc din Sibiu, Vineri 26 Oct. c., *Hamlet* cu marele artist Ar. Demetriade, Sâmbătă 27 Oct. *Vlaicu Vodă* de Al. Davila, iar Duminică 28 Oct. *Pe malul Gârlii*, comedie 1 act, de Olănescu Ascanio, *Moartea lui Fulger*, balada de Gh. Coșbuc, sceneriu în 2 tablouri de I. M. Sadoveanu și *Arvinte și Pepelea*, comedie 1 act de V. Alexandri.

Reuniunea Română de Muzică din Sibiu, va da un mare concert în sala Urania, în seara zilei de 1 Noembrie 1923.

Complotul fascist. În legătură cu complotul fascist — despre care am scris — s'au făcut noi arestări la Iași și la Timișoara. Cercetările continuă.

Aniversarea gărzilor naționale. La 28 Octombrie împlinindu-se 5 ani dela înființarea

rea primei gărzi naționale Ardelene, comemorarea se va face printr-o serbare. Se vor oficia parastase pentru eroii revoluțiilor românești, iar în Cluj se va ține și o ședință festivă a comitetului gărzilor naționale.

Cărcime închise. Prefectul județului Cluj constatând că de un timp încoace numărul cărcimelor s'au înmulțit ca ciupercile — cărcima fiind afacerea cea mai bună de a plăti agenților electorali — a ridicat brevetul la 50 cărciumi, închizându-le. Prin o hotărâre a comisiei administrative a dat ordin administrației financiare, să nu mai dea brevete decât în măsură legii și numai invalizilor de războiu. Ar fi bine ca și ceilalți prefecți să-și ia osteneala și să numere cărcimele, mai ales a celor noi nouțe și să mai stăpânească din ele, că a ajuns prea mare plagă beutura pe satele noastre. — După același bun îndemn, pentru combaterea alcoolismului, în urma intervențiilor serviciilor sanitare, autoritățile din Deva, au dispus ca toate cărcimele din Valea Jiului să fie închise de Sâmbătă seara, până Luni dimineața. Ca să se vadă câtă băutură se consumă în aceste locuri, e socoteala de curând făcută, după care s'a constatat, că săptămânal se consumă băutură de tot felul, în valoare de 3 milioane Lei.

O feroasă crimă a fost săvârșită de un criminal necunoscut în comuna Chizătău din Banat. Criminalul intrând în casa economului Jivan, aflând în casă numai pe fata lui Paula, a strâns-o de gât și după aceea i-a tăiat capul, luându-i o salbă de galbeni dela gât. După săvârșirea crimei a dispărut fără urme. Polițiile din Timișoara și Lugoj caută pe criminal.

Prețul hârtiei e teamă, ca din nou să se urce, del puțin așa reese din plângerea unei delegațiuni a fabricelor de hârtie, la ministerul de industrie, că nu li-se dă combustibilul stabilit în contractul cu guvernul. Dacă ministerul nu se ține de condițiunile contractului, fabricile vor fi silit să urce prețul hârtiei. Li s'a promis tot ce au cerut. Numai de s'ar și ține ministerul de promisiune, ca să nu ne trezim din nou cu o nouă urcare de prețuri a hârtiei, care și așa e foc de scumpă.

Foc în Sibiu. Duminică dimineața pe la oarele 5, înțreg Sibiul a fost alarmat, de semnele de foc ale pompierilor. Focul a izbucnit într-o parte a fabricii Rieger. Pompierii veniți la fața locului din timp, abea după o jumătate de oră au avut apă pentru stâns. Focul a fost stâns și oprit să se întindă asupra întregii fabricii, cum greșit s'a publicat în ziarele din București. De fapt n'a ars decât un cazan cu clădirea în care a fost. Până acum nu se știe din ce cauze s'a iscat focul, dupăce lucrul în fabrică încetase de Sâmbătă după amiază la 1 oră. Se presupune, că ar fi fost pus de o mână criminală. Autoritățile cercetează.

Examenele de fochiști și mecanici, se vor ține în 4 Nov. la Sibiu. Doritorii, cari voesc să facă acest examen, au să înainteze cererea împreună cu toate actele necesare până în 3 Nov. la Comisia Examinatoare de fochiști și mecanici, Sibiu, Piața Regele Ferdinand No. 14.

Registre speciale, coale de *vârsoale* și pentru *nota*, necesare la evidența impozitului pe cifra de afaceri (1% etc.), se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului”.

Numărul de față al folii noastre cuprinde 6 pagini.

Redactor responsabil: H. Bratu.
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A., CLUJ.

Capital social: **Fond de rezervă:**
Lei 50.000.000 **Lei 18.000.000**

Depuneri pe libel **Lei 125.000.000** în trei ani!...

Banca Centrală, Filială—Alba-Iulia
 Banca Centrală, Filială—Arad
 Banca Centrală, Filială—Bistrița
 Banca Centrală, Filială—Hațieg
 Banca Centrală, Filială—Oradea-mare
 Banca Centrală, Filială—Sibiu
 Banca Centrală, Filială—Turda

primesc și fructifică totdeauna mai favorabil

DEPUNERILE

pe **libel** și în **Cont-Curent** și plătesc darea către Stat din al său.

Depunerile **la vedere** le fructifică cu **5%** netto.
 Depunerile **pe termen fix** 1/2 an cu **6%—7%** netto.
 Depunerile **pe timp mai lung** și în sume mai mari, apoi **fonduri** comunale, bisericesti, școlare, etc. **fructifică în condițiuni speciale**

Adresați-Vă la **BANCA CENTRALĂ, SECȚIA AMERICANĂ**, în Cluj și la Filialele sale cu: Dolari, cecuri, drafturi și cu **asignate americane**.

Serviciu prompt și culant.

Corespondență în toate limbile.

Cumpărați acții dela **BANCA CENTRALĂ** din Cluj

Căsătorie.

Fată română inteligentă, cu o bună gospodărie, casă, moșii și vine, dorește cunoștință cu un tânăr profesionist. — Ofertele să se trimită la domnul Cenci hotelier în Șeica-mare, jud. Târnava mare, sub N. O. W. 4592

Cant o fată pentru serviciu în prăvălie și Bodegă-Restaurant. Poate fi și o orfană, dar care se știe serie și ceti. A se adresa la: Bodega-Restaurant „București” în Sibiu, strada Regele Carol 12. 4561

O garnitură de făcut unt

cu separator de smântână, se află de vânzare, cu preț redus, la **Dumitru Moga** în Săliște județul Sibiu. 4575

2 mașini de cusut

pentru croitorese și dulapuri de tras sunt de vânzare în Sibiu Calea Turnișorului No. 1. 4599

Atelier pentru îmbrăcăminte de băieți și fete. Fabricație de haine, costume și mantale pentru băieți și fete după modelele cele mai noi

IOSEFINE BINDER
 Sibiu, strada Regina Maria Nr. 53.

S'a deschis Filiala din Sibiu

a binecunoscutei mele firme din Brașov

Salon de părării

KERTÉSZ SZIDY

în Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

Alegere mare!

Prețuri de reclamă!

Fiecare gospodină practică folosește numai

Praf de copt

„ANKER”
Zahăr de vanilină

Praf de pudră care conține zahăr de calitate neîntrecută. Se află în toate prăvăliile de colonisale.

Uzinele „Anker” de praf de copt, zahăr de vanilină

IDAN SZENTGYÖRGYI

4595

Atelier de tricotage

Aduc la cunoștință onor. public, că am instalat în Avrig Nr. 592 un atelier de tricotage, unde pot furniza cele mai bune și moderne Rochii, Jachete, Jupoeane, hăinuțe de copii, fiarele de doamne și domni, șaluri și tot ce se ține de branșa aceasta, cu prețuri excepțional de ieftine.

Adresa:

Constandin Bumb

Avrig, strada Pietrar 592

Se caută revânzători, cărora să li se furnizeze un stoc mai mare.

Prăvălia românească
 de manufactură și mărfuri mărunte

Vasilie Hoza

Sibiu, Piața Huet Nr. 6.
 (fost Grandmagazin)

Au sosit: mărfuri de toamnă, barcheturi, basmale de lână, sfetere de lână pentru bărbați, femei și copii, pânzerii, satenuri cu flori pentru cuprușeli, tot felul de stoffe și mărfuri mărunte, ce aparțin branșei de manufactură, cu prețurile cele mai solide,

Haine bisericesti și prapori

din cele mai bune materii, în toate colorile.

Prețuri foarte convenabile.

LĂZI

mari și mici se

află de vânzare la

Librăria „FOAIA POP.”

SIBIU, strada Mitropoliei 12.

Vopseli de ULEU

frecate cel mai fin pentru vopsit singur se află în toate culorile

1 vagon pământ pentru zugrăvi (ștrătel)

Alb de zink de coroață de Peterswald, litophon la, franțuzesc, oker, mare depozit de lacuri de ulei pentru podini, toate lacurile indigene și streine

Lacurile fabricate **Flügger & Boeking** pentru trăsuri, de poleit, de artari, bănci, sișuri, lacuri de mobilă Bernstein, Lydin, pumice pentru pantofari, corosive, brunoline, bronsuri, tincturi, lacuri de email, vopseli uscate, vopseli chimice și de pământ, pensule și perii de tot soiul, firnis fierdupla, surogat de firnis, terpentină de Wiener-Neustadt și surogat de terpentină **pastă pentru parchete**

Lacuri pt. părării de paie în toate culorile **vopseli de anilină** Meister Lucius se află cu prețurile cele mai ieftine de zi în

Magazinul de vopseli „LA STEUA MARE”

Succesorul lui A. Gündisch **S. WAGNER**

Sibiu, strada Avram Iancu (Saggasse) 28

Ferestrele Circulare

I-a fabricat german, în toate mărimile

4589

Engross

Endetail

CAROL F. JICKELI

Sibiu
 Telefon 15 și 17

Alba-Iulia
 Telefon 38

Curs de seară pentru croitorie de dame

La dorința mai multora dau începând dela Nov. crt.

Lecții de croitorie de dame

după un sistem nou, care asigură o existență sigură. Toți cari se interesează pentru aceasta și doresc să profite de această ocazie favorabilă să se înscrie. — Deslușiri asupra condițiilor se dau numai în locuința mea **RUMMEL, Sibiu, str. Honterus**

Preț curentul

despre Vițe altoite, pomi roditori, trandafiri, sparanghel a apărut.

AMBROSI FISCHER & Co. s. a.

Alud, județul Alba de jos

Plăci de eternită

pentru învelit clădiri

Furnizează prompt din depozitele sale

Departamentul Mașinilor

Sibiu, strada Sărei 22

Prospecte și oferte gratuit la cerere!

NOUTĂȚI aparte de toamnă și iarnă

Stoffe de lână și de mătase pentru Rochii, costume mantouri și foi
 Catifele, peluchuri pentru mantale, biberet
 De lână de lână, stoffe de spălat, barcheturi
 Atlas de lină, clothuri
 Căptușeli, mărunțișuri,
 Șifonuri, rufarie de dame
 Ciorapi, mănuși de ață, tricot și de piele
 Umbrele, cordoane la modă
 Nasturi, agrafe
 Articuli de decor

recomandă în mare asortiment cu prețuri solide

CASA DE MODE

FRIEDRICH BINDER succ. lui A. Trentina
 Sibiu, str. Regina Maria 25

Noi dispozițiuni privitoare la export

Dăm în cele ce vor urma dispozițiunile luate de ministerul industriei și a comerțului privitor la mărfurile ce se lasă libere la export. Punctul principal se reese din aceste dispozițiuni e că se desființează permisele și deodată cu ele și comisiunea de import-export. Pentru exportarea mărfurilor libere nu se mai cere nici o autorizațiune specială (zisă permis) ci trebuie să se plătească numai taxele de export și comision.

Iată și dispozițiunile în haina lor oficială:

„Noi, Ministru, secretar de stat la Departamentul Industriei și Comerțului,

Având în vedere necesitatea simplificării formalităților în scopul intensificării exportului,

Având în vedere necesitățile consumului intern și ale apărării naționale.

Având în vedere avizul comisiunei de import-export ca și opinia direcțiunii generale a comerțului și industriei, decidem:

Art. 1. — Se lasă libere la export fără nici o autorizațiune specială și restricțiune, ci numai cu plata actualelor taxe de export și comision, toate mărfurile și produsele țării afară de cele indicate la punctele următoare din decizia de față.

Comisiunea de import-export de pe lângă Direcțiunea Generală a Comerțului se desființează.

Art. 2. — Până la noi dispozițiuni ce se vor lua de Consiliul de miniștri, rămân prohibite la export, — pe baza jurnalelor de Consilii de miniștri anterioare — următoarele:

Grâul și derivatele, pastele făinoase afară de țărâțe; secara și derivatele, afară de țărâțe; cartofii; semințele de in, cânepă, navetă, colza și floarea soarelui; peștele sub orice formă, precum și icrele cu excepția icrelor negre; laptele și toate derivatele (brânza, cașcaval, caș, urdă, unt); păsările domestice, vii sau tăiate dar nepreparate; porcii vii și carnea de porc proaspătă; grășimile de orice zel (slănină, untură); uleiurile vegetale comestibile; lâna nelucrată și deșeurile din lână; inul și cânepa sub orice formă cu excepția obiectelor confecționate din pânză cu cusături naționale; caii, oile, taurii de reproducție, bivolițele, catării, măgari și caprele; pieile brute verzi, sărate, uscate de vite cornute mari, inclusiv pieile de vițel, pieile de oi netunse, cele de capră, pieile de iepuri precum și cele de animale sălbatice, afară de cele de iepuri; fânul, lucerna și paieile furagere, hârtia de orice fel, afară de cea tipărită și de confecțiunile de hârtie; țigăiul, inclusiv cel desbenzinat, păcura; unsorile de căruțe și orice alte unsori minerale, având la baza fabricațiunei lor păcura; cărbunii de piatră și cocsul; trunchiurile de stejar și de fag pentru construcții, lemnul de nuc, frasin și doagele de stejar; zincul sub orice formă; alama sub orice formă; butoaiele de metal și cele de stejar speciale pentru vin, spirt și bere goale; sacii cu excepția celor de hârtie; aurul; argintul.

Art. 3. — Până la noi dispozițiuni se crește la export în interesul consumului intern și al apărării naționale, următoarele articole:

Pielele tăbăcite afară de cele de miel, oaie iepure și câine; talpa și crupoanele; încălăminte croită și confecționată; curelele de transmisiune; zahăru; stofele de lână; inereurile de orice fel, afară de bauxită pirita cu mai puțin de 2 la mie aur;

cărbunii de orice fel afară de mângal; fierul și oțelul sub orice formă afară de mobilele de fer, lanțurile și împlătiturile de sârmă; fonta brută; arama sub orice fel și formă; plumbul; nichelul; platina; săruri și aliajele de platină; aur și argint; oasele; doage de stejar; taninurile și extractele de orice fel servind pentru tăbăcării; sulfat de cupru; monedele de orice fel de metal; pietrele prețioase; bijuteriile de platină, aur și argint; produsele farmaceutice de orice fel; explozibilele; obiectele de echipament și armament militar.

Art. 4. — Sunt libere la export cu plata actualelor taxe vamale și cu respectarea regimurilor respective speciale în vigoare, următoarele articole:

a) Produsele petrolifere; d) traversele de stejar și fag precum și lemnul de plop și tei; c) soda caustică; d) mașinile, piesele de mașini, precum și uneltele de orice fel.

Art. 5. — D. director general al comerțului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni care intră în vigoare cu începere dela 21 Octomvrie a. c.

Situația comerțului și a industriei în partea de sus a Ardealului

Camera de industrie și comerț din Cluj, ca să aibă o părere exactă despre situația comerțului și industriei în partea de sus a Ardealului, a făcut o anchetă (cercetare la fața locului) în orașele Cluj, Turda, Câmpeni, Abrud, Alba-Iulia, Blaj, Dicioșmărtin, Uioara, Dej, Bistrița, Zalău, Șimleul-Silvaniei, Huedin și alte orașele din apropierea acestora. Constatările făcute nu sunt dintre cele mai înbucurătoare. Atât comerțul, cât și industria suferă în general de greutățile cari apasă pe întreg comerțul și industria din țară, plus câteva greutăți ce sunt numai în Ardeal. Comerțul suferă în primul rând din lipsa banilor și transportul greoiu pe căile ferate. Industria întâmpina aceleași neajunsuri ca și comerțul — banii și transportul — venind pe deasupra sutele de dispoziții ale ministerului de industrie, în ce privește reglementarea comerțului și industriei, cari în loc să ușureze industria, mai mult o împiedică. Prin aceste dispoziții s'a creiat în comerțul intern și extern o nesiguranță dela o zi la alta și e doar știut, că pentru dezvoltarea normală a amândurora e lipsă în primul rând de statornicie fără a mai vorbi de credit și alte încurajări. Impozitele de asemenea fac parte din principalele greutăți.

Se mai plâng negustorii și industriașii că telefoanele funcționează foarte prost, așa că nu se pot folosi decât rare-ori de această cale ușoară și repede de înțelegere între oameni, care e telefonul. Se simte din ce în ce mai mult înmulțirea școalelor de industrie și comerț, care să poată pregăti așa cum se recere mulțimea mare de slujbași comerciali și industriali.

În unele locuri sunt plângeri și contra prea multelor sărbători oficiale și neoficiale ce se pretind din partea autorităților să fie ținute chiar în afară de sărbătorile ce au fost decretate ca obligatorii, cu repaos duminical. Așteptăm și noi ca toată lumea, să se facă odată unificarea calendarelor, ca și sărbătorile bisericesti să fie deodată serbate de toată lumea. Numai cine știe cât se pierde prin o zi de nelucrare în întreaga țară — milioane de Lei — poate să-și dea seama, ce câștig mare se va realiza prin unificarea sărbătorilor bisericesti, apoi a îngrămădirii mai multor sărbători oficiale în mai puține zile.

Situația grea în care se află comerțul și industria Ardeleană, căci cum e într-o parte a țării e și în alta — s'a creiat de când e guvernul liberalilor la putere. Rezultatul principal al politicei lor financiare, e criza mare de bani, care ține în cătușă de fer întreaga viață economică a țării și totodată și a prosperării ei. Liberalii au știut să aducă viața economică în halul acesta fără însă a fi în stare să ne scoată din ea, cu toate laudele, ce nu încetează să le trambiteze, în fiecare zi, că pricepuți ca ei în chestii financiare, nu e nimeni. Oamenii însă sunt mai cuminți decât să se lase îmbătați de vorbe, se uită la fapte și din asta își fac judecata.

Știri economice

Lipsa mare de bani, duce în mod forțat la scăderea prețurilor cerealelor, fiind o marfă din belșug, care se îmbie. Pe ziua de 23 Octomvrie în portul Galați, s'a înregistrat o nespus de așteptată scădere a prețului porumbului, 5000 lei la vagon. Mai tare a scăzut fasolea cu 15000 Lei la vagon. Orzul, ovăsul și mazerea nici n'au avut cumpărători. Cu scăderea aceasta a prețurilor nici nu s'au făcut aproape de loc vânzări.

Știri de acest fel vin și din alte părți ale țării, unde sunt târguri mari de cereale. Din cauza prețurilor, țărani nici nuși mai vând bucatele, bine înțeles, că nevanzându-le nu fac nici ei alte cumpărături. așa ca și celalalt comerț suferă. Și toate provenite numai din lipsa banilor, cari cel puțin dacă s'au rărit să devie și mai scumpi, ieftinându-se toate și nu scumpindu-se cum de fapt se întâmplă deocamdată, afară de cereale. Îngrijorați de lipsa banilor, directorii de bănci din Cluj se vor întruni Duminică la Camera de comerț, ca să discute chestiunea înlăturării crizei de bani. Propunerile ce se vor face, vor fi înaintate guvernului în un memoriu.

Un miliard (o mie de milioane) de mărci a ajuns să fie o pâine la Berlin. Așa de scumpă a ajuns viața în Germania, de nici un fel de industrie nu mai poate concura cu mărfurile altor țări. Suferă îndeosebi industria ferului și a oțelului, din care se esporta mai mult din Germania.

Aniversarea unei bănci

Banca Marmorosch-Blank, una dintre cele mai mari bănci din România, în săptămâna aceasta și-a serbat jubileul de 75 ani, dela înființare. La banchetul dat de directorul băncii Aristide Blank, a luat parte și ministrul Constantinescu. Delegații mulți bănci au prezentat felicitări. Cu toate că e bancă evreiască, a jertfit mulți bani și pentru cauze naționale românești. De curând a deschis cea mai mare și mai modernă tipografie și casă de editură românească numită „Cultura Națională“, a întemeiat mai de mult un cămin în Paris pentru studenții cari urmează acolo universitatea.

Cursul banilor

Francul francez suferind oarecare scădere, leul nostru a ajuns pe ziua de 23 Oct. la 8.05, francul francez 12.60, lira sterlină 975, lira italiană 9.50, francul elvețian 37, coroana cehă 6.20, 100 coroane austriace 31 bani, 100 cor. ung. 80 bani, dinarul 2.50 lei, dolarul 211 lei. După cum se vede, în general leul în comparație cu săptămâna trecută, este în oarecare urcare față de toate monedele străine.

